

Ympäristölautakunnan talousarvio 2026

Ympäristölautakunta 23.09.2025 § 77
316/02.02.00/2025

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, tilapalvelupäällikkö Virpi Mäki-Iso ja ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Kaupunginhallitus on hyväksynyt TA 2026 ja TS 2026-2029 raamin ja laadintaohjeen kokouksessaan 26.5.2025 § 208

Talousarvioesitykseen on lisätty 3 %:a palkankorotuksiin.

Ympäristötoimialalle siirtyy materiaalikeskus, varautuminen ja kuituverkon maksuosuudet, jotka ovat olleet keskushallinnon alaisuudessa.

Materiaalikeskuksen määräraha: tulot 206 260 € ja menot 204 130 €.

Kuituverkon maksuosuus on 160 000 €/vuosi. Kuituverkosta sisällytetään kiinteistöjen vuokriin noin 60 000 €. Kuituverkkoon ja varautumiseen kohdistuvat määrärahat eivät ole mukana alkuperäisessä talousarvioraamissa.

Koko toimialan talousarvioraamiesitys on seuraava:

- tulot	14 472 188 €
- menot	- 16 671 519 €
- netto	- 2 199 331 €

Koko toimialan talousarvion laadintaohjeen mukainen alkuperäinen talousarvioraami on seuraava:

- tulot	16 752 000 €
- menot	- 16 802 000 €
- netto	- 50 000 €

Meno- ja tuloraamin osalta toimiala alittaa esityksessään alkuperäisen annetun talousarvioraamin. Tulojen osalta alitus on merkittävä johtuen muuttuneista tilavuokrista.

Tekninen johto ja yleiset alueet (ympäristöjohtaja Mika Grönvall)

Käyttötalousosa:

Yleisille alueille (yhdyskuntatekniikka) palkataan vuoden 2025 aikana tulosaluepäällikkö (yhdyskuntatekniikan päällikkö). Johdon palkat on huomioitu talousarvioesityksessä.

Talvikunnossapidon osalta alueurakat on aloitettu kaudella 2024-2025 ja nämä jatkuvat suunnittelukaudella. Tämän johdosta talvihoidon osalta talousarvion kehitys on ennustettavampaa.

Kemin paikallisliikenteen kilpailutus toteutetaan talvella 2026 ja uusi liikennöintikausi käynnistyy 1.6.2026. Joukkoliikenteen osalta määräraha on pidetty ennallaan ja todellinen urakkasumma selviää kilpailutuksen jälkeen. Mikäli kustannukset muuttuvat oleellisesti, niin määrärahamuutos täytyy tehdä kesken kalenterivuoden. Joukkoliikenteeseen haetaan valtionavustusta Ely-Keskukseksi tai Traficomilta mikäli valtionhallinnon muutos tulee voimaan ennen valtionavun käsittelyä.

Puistojen, liikenneväylien ja ulkoliikuntapaikkojen määräaikaisten työntekijöiden tarve on edelleen oleellinen, koska vakitusta henkilöstöä ei ole mitoitettu ympärivuotiselle toiminnalle. Palkkatuki on loppunut ja määräaikaisen henkilöstön määräraha on vuoden 2025 tasolla.

Sopeuttamistoimenpiteisiin liittyen on päätetty, että oman konekaluston osalta määrää vähennetään ja siirrytään vuokraus- ja leasingrahoitusmalliin. Sauvosaaren kentällä on vanha pienpyöräkone, jolla ei pystytä uutta keinonurmikenttää hoitamaan. Kenttien hoitoon hankitaan leasingrahoituksella uusi pieni pyöräkone, joka soveltuu keino- ja luonnonnurmikentän hoitoon ja sitä voidaan käyttää myös kenttien talvihoitoissa. Edellä mainittuun konehankintaan on lisätty vuodelle 2026 15 000 euron määräraha ja tämä tulee sisällyttää seuraavan viiden vuoden määrärahoihin.

Investoinnit:

Satamankankaan asuntoalueen I-vaihe on vuoden 2025 investointiohjelmassa ja II-vaiheen rakentaminen on esitetty vuoden 2026 investointiraamin. Rautatieaseman edustan toteuttaminen on aloitettu vuonna 2025 ja vuodelle 2026 on esitetty hankkeen loppuosaa. Asfalttikohteisiin lisättiin määrärahaa merkittävästi vuoden 2025 talousarvioon ja nyt esitetään saman suuruista euromäärää vuoden 2026 ja suunnitelmakauden investointiraamiin. Asfalttoineilla keskitytään vuoden 2025 tapaan suuriin asfalttikohteiden kokonaisuuksiin. Asfalttikohteilla pyritään pitämään kasvava korjausvelka kurissa.

Hulevesijärjestelmien investointeihin esitetään rahoitusta koko suunnittelukadelle. Hankkeilla parannetaan alueiden kuivatuksia sekä jätevesipuhdistamon tehokasta toimintaa. Hankkeet toteutetaan pääsääntöisesti yhteistyössä Kemin Energia ja Vesi Oy:n kanssa.

Yhdyskuntatekniikan perusohjelmaan on esitetty 1 800 000 €. Ympäristölautakunta määrittelee edellä manitun investointiohjelman sisällön myöhemmin.

Kaikissa investointikohteissa hulevesi- ja katuvalaistuskustannukset maksetaan omilta niille osoitetuilta investointien kustannuspaikoiltaan.

Tilapalvelu (Kiinteistönpidon prosessi), tilapalvelupäällikkö Virpi Mäki-Iso

Käyttötalousosa:

Talousarvioon 2025 verrattuna tilapalveluiden toimintatuotot pienenevät n. 2,3 milj.euroa. Talousarvion laadinnan yhteydessä todettiin vuoden 2025 talousarvion ulkoisten vuokratulojen laskentakaavassa n. 1 miljoonan virhe, joka on nyt korjattu vuoden 2026 talousarvioon eli tulot pienenevät tosiasiallisesti n. 1,3 milj.euroa ja tämä selittyy sotekiinteistöjen ja niiden vuokratulojen n. 1,3 milj siirtyessä uuteen Kemin Sotekiinteistöt Oy yhtiöön.

Käyttötalous menot pienenevät n. 109 000 € 2025 talousarvioon nähden, vaikka uuteen yhtiöön siirtyvät myös sotekiinteistöjen kulut, niin tyhjiilleen jäävien kiinteistöjen kulut jäävät tilapalveluihin mm. Sauvosaaren sairaala ja Kiinteistö Oy Kemin kauppapuiston osakkeet. Tilapalveluille siirretyn kuituveron kustannuksista (160 000 euroa), pystytään vain osa (n. 60 000 €) sisällyttämään tuleviin tilavuokriin.

Investoinnit:

Perusparannuskohteisiin esitetyllä 900 000 €:n määrärahalla on osa vuosittaisen kuluman 2,4 M€ tähtäävää rahaa. Pienemmät perusparannuskohteet hyväksytetään erikseen ympäristölautakunnalla vuosittain.

Julkisten rakennusten piha- ja ulkoalueiden korjauksiin/uusimiseen on esitetty 100 000 €:n määrärahaa. Rahaa käytetään pihojen leikkivälineiden korjauksiin/uusimisiin sekä muihin pihakunnostuksiin, joilla parannetaan mm. esteettömyyttä ja vaurioita.

Uimahallin hankesuunnittelu on aloitettu 2025. Uimahallin uudisrakennusinvestointiin on esitetty vuodelle 2026 400 000 euron määräraha toteutussuunnitteluun ja seuraaville vuosille purku- ja rakennusinvestointeihin määrärahaa yhteensä 16 450 000 €, joka tulee tarkentumaan suunnittelun aikana. OKM avustusta on mahdollisesti saatavissa n. 600 000 €.

Keskustan yläkoulun toteutussuunnitteluun esitetään vuodelle 2026 400 000 euron määrärahaa ja tuleville vuosille purku- ja rakennusinvestointeihin 15 700 000 euroa. Hankesuunnittelun ja toteutussuunnittelun edetessä kustannusarvio tarkentuu.

Hankesuunnittelussa tarkastellaan myös Melissan peruskorjaus tai uuden valmistuskeittiön/ruokalan sijoittaminen uuden yläkoulun yhteyteen.

Sauvosaaren urheilukentän huoltorakennuksen peruskorjausinvestointia oli esitetty vuoden 2025 talousarviossa vuosille 2025-2026. Suunnittelun edetessä karkea kustannusarvio ylitti investoinnille varatun määrärahan ja vuoden 2025 talousarviota on muutettu siten, että peruskorjausta ei aloiteta vuonna 2025 vaan investointiasiaa käsitellään uudestaan 2026 talousarviossa tarkemman kustannusarvion valmistuttua. Talousarvion muutuskäsittelyssä edellytettiin selvittämään onko peruskorjaus tarkoituksenmukaisinta ja kokonaistaloudellisesti edullisinta toteuttaa uudisrakennuksena, kiinteistön elinkaari huomioiden, mikäli peruskorjauksen kokonaishinta on lähes samalla tasolla kuin tilankäytöllisesti ja ylläpitokustannuksiltaan edullisempi sekä tehokkaampi uudisrakennus.

Uudisrakennuksen karkea kustannusarvio samanlaiselle rakennukselle on n. 2,67 milj.euroa (sis.purkukustannukset). Peruskorjaussuunnittelussa on päästy vähäisillä muutoksilla toimivaan ratkaisuun. Pukuhuoneiden ja yleisten tilojen pinnat ovat aikaa kestävää tiilipintaa ja viime vuosina on investoitu rakennukseen (2020 kattuhuopa ja ulkoinen vedenpoisto, 2021 peruskuivatus). Ylläpitokustannukset uudessa vastaavassa huoltorakennuksessa verrattuna peruskorjattuun (peruskorjauksessa uusitaan tekniikka ja ikkunat) eivät ole merkittävästi alhaisemmat. Peruskorjauksessa huoltorakennuksen energialuokan voidaan arvoida nousevan luokasta E luokkaan C, joka tarkoittaa arviolta n. 150 kwh/m². Uusi rakennus on todennäköisesti järkevintä rakentaa energialuokkaan B (Areena) joka tarkoittaisi n. 110 kWh/m².

Viranomaistoiminta ja luvitus (ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö)

Käyttötalousosa:

Viranomaispalveluiden talousarvioesitys käyttötalouden osalta vuodelle 2026 noudattaa aikaisempia vuosia seuraavilla tarkennuksilla:

Palkat ja muu henkilöstökulut on tehty vastaamaan henkilöstörakennetta.

Lupajaoston henkilöstökulut on laskettu 11 kokouksen perusteella huomioiden luottamushenkilöiden uudet kokouspalkkiot ja vuosikorvaukset.

Rakennusvalvonnan tuloarvio vuodelle 2026 on 50.000 eur ja on sama kuin vuonna 2025. Rakennusvalvonnan tuloarviota ei ole näillä näkymin perusteltua korottaa, sillä 1.1.2025 voimaan tullut rakentamislain (751/2023) muutos on poistanut toimenpideluvat sekä alle 30 m²:n rakennusten ja alle 50 m²:n katosten rakennusluvut vähentäen täten rakennuslupatuloja aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Rakentamisen vähyys on edelleen nähtävissä Kemissä. Toisaalta yksikin iso tai isohko liike- tai teollisuusrakennushanke voi kesken vuotta tuoda yllättäen varsin isot rakennuslupatulot, joita ei ole talousarviota laadittaessa voitu ennakoida, sillä tällaisista hankkeista saadaan tieto vasta kun investointipäätös julkistetaan.

Tornion kaupungilta ostettavan eläinlääkintähuollon ja ympäristö-terveysvalvonnan toimintakulut vuodelle 2026 on tehty linjassa Tornion kaupungilta saadun ennakkoarvion mukaisina. Edellä mainitusta ostopalvelusta Kemin kaupungille saatavaa toimintatuottoa on tasokorotettu huomioiden toteutuneet palkankorotukset.

Kemin kaupungin ja Y-Säätiön välisestä asuntojen välivuokrasopimuksesta aiheutuvat kulut (vastikkeet) ja tulot (vuokrat) on korjattu vastaamaan välivuokrattujen asuntojen nykymäärää (24 kpl) ja niihin on yleisen hintatason kohoamisen johdosta tehty vuodelle 2026 tasokorotus. Asuntojen vähentymisen myötä vuokramenoja ja -tuloja on saatu pienennettyä vuoden TA-2025:een verrattuna.

Vuonna 2026 toteutetaan Valtioneuvoston asetuksen ilmanlaadusta (78/2017) määräämä Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailu, joka pitää toteuttaa viiden (5) vuoden välein.

Ilmanlaadun yhteistarkkailu pitää sisällään ilmanlaadun epäpuhtauksien (TRS, PM10 ja PM2.5) mittauksen ja bioindikaattoritutkimuksen (Lupajaosto 20.3.2025 § 28 ja 15.5.2025 § 54-55).

Ilmanlaadun yhteistarkkailuun osallistuvat Kemin kaupungin lisäksi seuraavat toiminnanharjoittajat: Metsä Fibre Oy, Kemin Energia ja Vesi Oy, Kemin Satama Oy, Nevel Oy, Outokumpu Chrome Oy ja Nordkalk Oy Ab, joiden ympäristöluvista on määräykset tähän yhteistarkkailuun osallistumisesta. Yhteistarkkailun toteuttamista koordinoi Lapin ELY-keskus.

Kemin kaupungin kokonaismaksuosuus ilmanlaadun yhteistarkkailusta vuodelle 2026 on yhteensä 18619 eur.

Ilmanlaadun mittauksen osuus on Kemin kaupungille 30 % mittauksen kokonaiskustannuksista, ollen 16450 eur. Bioindikaattoritutkimuksesta Kemin kaupunki maksaa 17% eli 2169 eur. Nämä menot on huomioitu vuoden 2026 talousarvioesityksessä.

Talousarviossa on varauduttu myös päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta tavoittelevien edelläkävijäkaupunkien ja –kuntien FISU-verkoston jäsenmaksun (4000 eur/vuosi) maksamiseen, johon kaupunki liittyy kaupunginvaltuuston päätöksellä (KV 9.9.2024 § 71).

Talousarviossa on varauduttu 5000 euron maksuosuudella osallistumaan myös FISU-verkoston yhteisesti toteuttamien resussiviisauden kärki-hankkeiden rahoittamiseen, sillä liittymisen yksi ehto oli, että kunta budjetoi vuosittain kärkihankkeille rahoitusta. Kärkihankkeet toteutetaan FISU-palvelukeskuksen toteuttamana ja maksuosuudet niistä tulevat verkoston kuntiin joko tasasuuruisena tai kunnan asukasluvun mukaan.

Kokonaisuutena viranomaistoiminnan ja luvituksen vuoden 2026 talousarvioesityksessä toimintakulut eivät nouse vuoteen 2025 verrattuna. Toimintakate on lakisääteisestä ilmanlaadun yhteistarkkailun kustannuksista johtuen hieman (0,5 %) vuoden 2025 toimintakatetta huonompi.

Investoinnit:

Viranomaistoiminnassa ja luvituksessa ei ole investointeja vuonna 2026.

Päätösehdotus

Lautakunta hyväksyy toimialan talousarvioesityksen 2026 ja esittää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Lautakunta hyväksyi toimialan talousarvioesityksen 2026 ja esittää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.